

SPRAWOZDANIE Z POSIEDZENIA KOMISJI DIALOGU OBYWATELSKIEGO DS. PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM

z dnia 08.04.2022r.

w siedzibie Urzędu Miasta Krakowa
Pl. Wszystkich Świętych 3-4 w Krakowie

1. Pani Przewodnicząca Katarzyna Pytko-Kiełkowska otworzyła Posiedzenie Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom.

2. Na Posiedzenie Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom stawili się przedstawiciele następujących organizacji i instytucji upoważnieni do udziału w Posiedzeniu Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz dalszych prac:
 - a. Pani Katarzyna Pytko – Kiełkowska – Polskie Towarzystwo Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu,
 - b. Pani Agnieszka Szeliga – Żywioł – Małopolskie Stowarzyszenie PROBACJA,
 - c. Pani Katarzyna Regucka – Fundacja „Nowe Centrum”,
 - d. Pan Ryszard Jackiewicz – Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Krąg”,
 - e. Pani Joanna Pęska - Fundacja „Zdrowie dla Budowlanych”.
 - f. Pani Małgorzata Stachel - Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie,
 - g. Pan Karol Pytlarski - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie.

4. Zaproszenie na posiedzenie przyjęli:
 - a. Pani Elżbieta Kois-Żurek - Dyrektor Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa
 - b. Pani Bożena Opach - Kierownik Referatu ds Seniorów Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa
 - c. Pan Mariusz Nawrot - Dyrektor Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie,
 - d. Pani Aleksandra Sidor – Fundacja „Zdrowie dla Budowlanych”,

- e. Pani Małgorzata Mucha – Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Krağ”,
- f. Pani Agata Junger - Kłosowska - C.M Unimed Sp. z o.o, Polskie Towarzystwo Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu,
- g. Pani Ewa Piskorz - Centrum Medycyny Profilaktycznej sp. z o.o
- h. Pani Katarzyna Leśniak - Centrum Medycyny Profilaktycznej sp. z o.o.
- i. Pani Dorota Wasik - Stowarzyszenie Pomocna Dłoń,
- j. Pani Karolina Kuźnicka - Przerzywacz - Stowarzyszenie Pomocna Dłoń,
- k. Pani Agnieszka Litwa - Janowska - Krakowskie Stowarzyszenie Terapeutów Uzależnień,
- l. Pani Lilla Barańska - Krakowskie Stowarzyszenie Terapeutów Uzależnień,
- m. Pani Aleksandra Latocha – Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych,
- n. Pani Ewelina Startek - Małopolskie Stowarzyszenie PROBACJA,
- o. Pani Karolina Gorzelnik - Akademia Ignatianum w Krakowie,
- p. Pani Agnieszka Jankowska - Akademia Ignatianum w Krakowie.

5. Przyjęto następujący porządek obrad:

- a. Ustalenie obecności członków KDO ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom na podstawie listy i prezentacja gości oraz innych uczestników spotkania.
- b. Omówienie doświadczeń, rekomendacji oraz tzw. „dobrych praktyk” w zakresie profilaktyki oraz leczenia uzależnień w Krakowie.
- c. Prezentacja zakresu działań podejmowanych przez 3 Komisje: Zdrowia, Młodzieży i Przeciwdziałania Uzależnieniom – ustalenie wspólnych obszarów i możliwości współpracy.
- d. Wolne wnioski.
- e. Zamknięcie posiedzenia.

5. Przebieg obrad:

Ad a.

Pani Katarzyna Pytko-Kiełkowska, przewodnicząca KDO ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom, dokonała prezentacji i powitania zgromadzonych gości oraz członków KDO. Stwierdzono obecność przedstawicieli wszystkich organizacji członkowskich.

Ad b.

Po części wstępnej rozpoczęła się dyskusja na temat dotychczasowych doświadczeń w zakresie leczenia uzależnień w Krakowie oraz zgłaszanie rekomendacji do kryteriów

przyszłych konkursów w tym obszarze ogłaszanych przez Urząd Miasta Krakowa. Pani Ewa Piskorz z Centrum Medycyny Profilaktycznej sp. z o.o. przedłożyła zgromadzonym swoje propozycje na piśmie. Jako pierwsza głos zabrała Pani Agnieszka Litwa-Janowska z Krakowskiego Stowarzyszenia Terapeutów Uzależnień, członkini zespołu do spraw opracowania reformy systemu leczenia uzależnień powołanej przy Ministerstwie Zdrowia. KSTU od 22 lat realizuje kontrakty z Urzędem Miasta. Pani Agnieszka Litwa-Janowska wyraziła opinię, iż z perspektywy tak długiego doświadczenia ocenia, iż Urząd Miasta bardzo sensownie dofinansowuje leczenie pacjentów uzależnionych. Następnie przeszła do zgłaszania propozycji zmian kryteriów w ogłaszanych konkursach. Zdaniem Pani Agnieszki Litwy-Janowskiej konieczna jest zmiana stawki wyceny za punkt. Minimalna cena za punkt powinna w najbliższym konkursie zostać ustalona na 10,5 zł. Wynika to z faktu, iż od 1 stycznia 2022 r. zawód terapeuty uzależnień uzyskał status specjalisty, co powoduje, iż od 1 lipca 2022 r. konieczna będzie podwyżka wynagrodzeń dla tej grupy zawodowej. Aktualnie obserwuje się drastyczny odpływ terapeutów z ośrodków leczenia uzależnień z powodu niskich wynagrodzeń. Młodzi terapeuci natomiast starają się dyktować własne warunki (wysokie stawki godzinowe), których poradnie nie są w stanie spełnić.

Kolejny postulat Pani Agnieszki Litwy-Janowskiej dotyczył lekarzy psychiatrów. Ze względu na niskie wynagrodzenia oferowane przez poradnie znacząco zmniejsza się dostępność do lekarzy psychiatrów, którzy wybierają lepiej płatne oferty pracy. Poradnie do tej pory miały obowiązek zapewnienia dostępności do lekarzy psychiatrów w miejscu udzielania świadczeń. Pani Litwa-Janowska zaproponowała, aby odejść w konkursach od punktowania liczby godzin pracy lekarzy psychiatrów i dopuścić możliwość zapewnienia konsultacji psychiatrycznych w poradniach finansowanych przez NFZ. Wizyty u lekarzy psychiatrów powinny zostać dodatkowo rozróżnione na wizyty jednogodzinne i konsultacje psychiatryczne trwające 30 min.

Następną zgłoszoną przez Panią Agnieszkę Litwę-Janowską propozycją była zmiana w wycenie prowadzenia grup terapeutycznych. Pani Litwa-Janowska zgłosiła postulat, aby w przypadku grup wycena była robiona na podstawie ilości pracy terapeuty a nie liczby pacjentów. Należy wprowadzić także zróżnicowanie w wycenie za grupę, którą prowadzi 1 terapeuta oraz grupę prowadzoną przez 2 terapeutów.

Pani Agnieszka Litwa-Janowska zakończyła swoją wypowiedź zgłoszeniem uwagi, iż ocena oferty powinna wzrosnąć w przypadku zachowania przez poradnię ciągłości leczenia. Dodatkowymi punktami powinny być premiowane poradnie prowadzące leczenie dłużej niż 1 rok. Powinna być brana pod uwagę także kompleksowość oferty.

Następną osobą, która zabrała głos, była Pani Ewa Piskorz z Poradni Uzależnień Centrum Medycyny Profilaktycznej. Pani Piskorz zgłosiła postulat, aby ograniczyć liczbę godzin lekarzy psychiatrów a środki przewidziane na konsultacje psychiatryczne przesunąć na terapię. Propozycja ograniczenia godzin pracy lekarzy psychiatrów idzie w ślad za nowym projektem NFZ dotyczącego psychiatrii dzieci i młodzieży, w którym uwzględnia się funkcjonowanie poradni, w których nie ma zatrudnionego lekarza. Chodzi o to, żeby brak lekarza nie blokował możliwości terapii, zwłaszcza, że program UMK ma na celu zwiększenie dostępności do terapii, a nie zastępowanie NFZ w jego działaniach.

Powinno się również odejść od uwzględniania jako wyłącznego kryterium godzinową dostępność certyfikowanych specjalistów psychoterapii uzależnień i psychoterapeutów, a brać pod uwagę odsetek terapeutów z certyfikatem specjalisty w ogólnej liczbie pracujących terapeutów. Da to możliwość zatrudnienia osób w trakcie procesu certyfikacji lub instruktorów terapii. Do tej pory godziny personelu pozostającego w certyfikacji nie były wliczane do ogólnej puli godzin. Kolejnym postulatem zgłoszonym przez Panią Ewę Piskorz było uwzględnienie w kryteriach oceny, czy placówka korzysta z superwizji. Pani Agnieszka Litwa-Janowska dodała, iż w przypadku superwizji należałoby odejść od zapisów, że placówka musi korzystać tylko i wyłącznie z superwizorów Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, dawniej PARPA i KBPN.

Następnie głos zabrał Pan Ryszard Jackowski ze Stowarzyszenia Rodzin Abstynenckich „Krağ”. Zwrócił się z zapytaniem czy poradnie przyjmują osoby uzależnione z orzeczeniem sądowym. Do „Kreğu” często zwracają się kuratorzy z prośbą o umieszczenie na terapii takich osób, natomiast Stowarzyszenie nie ma możliwości przyjęcia ich.

Na pytanie odpowiedziała Pani Agnieszka Litwa-Janowska proponując, aby osoby te zapisywały się na oddziały dzienne w poradniach. Osoby otrzymują wtedy zwolnienie lekarskie i mogą poświęcić się leczeniu.

Do tej uwagi odniosła się Pani Agnieszka Szeliga – Żywioł z Małopolskiego Stowarzyszenia PROBACJA. Powiedziała, iż oddziały dzienne nie są dobrym rozwiązaniem dla wszystkich, między innymi dla osób opuszczających zakłady karne i areszty śledcze. Osoby te mają obowiązek pracy, wynajęcia mieszkań, utrzymania się. Z tego powodu nie mogą pozwolić sobie na pobyt na oddziałach dziennych. Pani Szeliga – Żywioł zadeklarowała, iż osoby karane sądowo można kierować do Probacji, która ma dla nich przygotowaną ofertę pomocy.

Następnie głos zabrała Pani Agnieszka Litwa-Janowska zwracając się do pani kierownik Bożeny Opach z pytaniem, o ile Urząd Miasta może zwiększyć kwotę na leczenie i profilaktykę. Stwierdziła także, że wzrasta spożycie alkoholu. W porównaniu z rokiem 2020

wzrosło o 4 litry na osobę. Wzrost spożycia alkoholu powinien się przekładać więc na większe wpływy do budżetu miejskiego.

Pani Katarzyna Pytko – Kiełkowska zwróciła uwagę na fakt, iż kolejki, które są do poradni, pokazują, że zmieniło się podejście do leczenia.

Pani Bożena Opach odpowiedziała, iż na ten moment nie jest w stanie udzielić odpowiedzi o jakie kwoty zwiększy się dofinansowanie na leczenie i profilaktykę. Zwróciła także uwagę na fakt, iż radni miasta z powodu utrzymującej się pandemii Covid-19 zwolnili restauratorów z opłat za koncesje na alkohol. Z tego powodu do budżetu trafiają mniejsze kwoty nawet jeśli wzrasta spożycie alkoholu.

Kolejny postulat zgłosił Pan Ryszard Jackowski. Jego zdaniem granty na działalność profilaktyczną, w tym na kluby abstynenta, powinny być przyznawane na dłuższy czas, nie na rok. Powołał się na regulacje, które obowiązują w Warszawie. Tam kluby abstynenta otrzymują od Urzędu Miasta 3-letnie dotacje na działalność.

Pani Bożena Opach odpowiedziała, iż zgłoszona uwaga będzie rozpatrywana przy opracowywaniu warunków kolejnych konkursów. Do tej pory nie było możliwości prawnych, aby działalność profilaktyczną finansować w dłuższej niż 1 rok perspektywie czasowej.

Pani Agnieszka Szeliga – Żywioł zaapelowała również, aby w konkursach grantowych nie pomijać organizacji tworzących środowisko trzeźwościowe prowadzących działalność około profilaktyczną.

Następnie głos zabrała Pani Joanna Pęska z Fundacji „Zdrowie dla Budowlanych”. Zgłosiła dwa postulaty - aby uwzględnić w kryteriach konkursowych ilość osób pozostających w procesie certyfikacji oraz aby rozważyć kwestie związane z zapotrzebowaniem lokalnym w poszczególnych dzielnicach. Powołała się na Nową Hutę, największą dzielnicę Krakowa, w której działają tylko 4 ambulatoria finansowane przez NFZ oraz 1 poradnia finansowana przez Urząd Miasta. Zdaniem Pani Pęski większość pacjentów korzysta z placówek leczniczych zlokalizowanych w niedalekiej odległości od miejsca zamieszkania. Dlatego w dzielnicach najliczniej zamieszkiwanych powinno działać więcej poradni.

Pani Małgorzata Stachel reprezentująca Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień odpowiedziała na powyższe, że nie zawsze do danej poradni przychodzą głównie pacjenci z danej dzielnicy. Analiza sprawozdawczości wskazuje, że do każdej poradni leczenia uzależnień finansowanej przez GMK zgłaszają się pacjenci ze wszystkich dzielnic. W roku 2021 największa liczba pacjentów pochodziła z Dzielnicy XII Bieżanów Prokocim.

Następną osobą wypowiadającą się była Pani Ewa Piskorz. Zaapelowała, aby zwiększyć dostępność do terapii grupowej.

Kolejną osobą, która zabrała głos była Pani Karolina Kuźnicka - Przewodnicząca ze Stowarzyszenia Pomocna Dłoń, która zgodziła się z wcześniej zgłoszonymi postulatami, a także zwróciła uwagę na to, że zmieniało się podejście w leczeniu osób uzależnionych. Jest ono aktualnie bardziej kompleksowe, a przez to trwa dłużej. Z tego powodu jest bardziej kosztowne.

Następnie Pani Aleksandra Sidor z Fundacji „Zdrowie dla Budowlanych” nawiązała do jednego z wcześniejszych posiedzeń KDO, na którym szczegółowo analizowane były procentowe udziały środków finansowych przekazywanych przez Urząd Miasta na leczenie osób uzależnionych. Pomimo wzrastających kwot na działania profilaktyczne, procent środków na leczenie nie zwiększa się.

Po tej uwadze Pani Agnieszka Litwa-Janowska ponownie zwróciła się z prośbą do Pani Bożeny Opach o nowe podejście i uwzględnienie sytuacji ekonomicznej przy ogłaszaniu konkursów grantowych.

Pani Bożena Opach odpowiedziała, że trzeba mieć świadomość, że gdy zwiększy się cena świadczeń spadnie ich liczba.

Kolejną osobą, która zabrała głos, była Pani Agata Junger - Kłosowska z C.M Unimed Sp. z o.o i Polskiego Towarzystwa Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu. Zwróciła uwagę, że organizacje realizujące kontrakt na prowadzenie poradni obciążone są dodatkowymi kosztami związanymi z utrzymaniem placówek - zakupem sprzętów: komputerów, laptopów, programów do obsługi dokumentacji medycznej, itp. Zwróciła się również z zapytaniem, czy Urząd Miasta może wprowadzić elektroniczny system sporządzania sprawozdań miesięcznych. Aktualnie sprawozdania sporządza się w wersji papierowej a część danych nagrywa się na płyty CD. Dla organizacji byłoby wygodniejsze korzystanie z systemu elektronicznego.

Pani Małgorzata Stachel odpowiedziała, iż Urząd Miasta będzie się zastanawiał nad tą zmianą, ale trzeba mieć świadomość, że stworzenie systemu elektronicznego wymaga dużych nakładów finansowych a jego wprowadzenie długiej perspektywy czasowej.

Pani Agata Junger - Kłosowska zwróciła się z kolejnym pytaniem czy w ocenie ofert nadal będzie punktowana dostępność placówek w soboty. Niektóre instytucje mają problem z zapewnieniem w soboty specjalistów, którzy nie chcą pracować w weekendy.

Panie Ewa Piskorz i Agnieszka Szeliga-Żywioł stwierdziły, że dostępność placówek w soboty jest korzystna dla pacjentów, ponieważ niektórzy z nich nie mają możliwości uczęszczania do poradni w trakcie dni pracujących.

Następnie kolejny raz głos zabrała Pani Agnieszka Litwa-Janowska. Zwróciła się z pytaniem

czy w ocenie ofert nadal będzie punktowana terapia wyjazdowa. Zgłosiła postulat, aby nie przyznawać dodatkowych punktów za dostępność placówek w soboty oraz organizowanie terapii wyjazdowych, ale punktować kompleksowość oferty. Należałoby też dodawać dodatkowy punkt za realizację przez placówkę więcej niż 4 programów.

Po tym Pani Ewa Piskorz zgłosiła kolejny wniosek aby organizacja, która dostaje mniejszy kontrakt mogła skrócić wymiar czasu pracy kadry w taki sposób, aby był bardziej dostosowany do wysokości kontraktu.

Pani Aleksandra Sidor potwierdziła, że do tej pory było tak, że gdy placówka otrzymywała mniejsze środki finansowe niż wnioskowała, nie mogła zmniejszyć zatrudnienia specjalistów.

Pani Agnieszka Litwa-Janowska po raz kolejny zaapelowała, aby Urząd Miasta zwiększył wycenę punktu.

W odpowiedzi Pani Bożena Opach zgłosiła wniosek, aby zorganizować kolejne spotkanie KDO w czerwcu. Wtedy będzie mogła odnieść się do zgłoszonych uwag i postulatów. Wniosek został pozytywnie przyjęty przez uczestników spotkania. Ustalono, że czerwcowe spotkanie odbędzie się również w siedzibie Urzędu Miasta a jego termin będzie zależał od dostępności sali. Na tym zakończyła się pierwsza część posiedzenia.

Ad c.

Prezentacja zakresu działań podejmowanych przez KDO do spraw Młodzieży i Biura Inicjatyw Społecznych

Pani Aleksandra Latocha z Fundacji BIS omówiła działania realizowane przez fundację w ubiegłych latach skupiając się na przeprowadzanych w 2020 r. badaniach na temat efektywności działania ciał dialogu obywatelskiego w Krakowie. Wynika z nich, że członkowie różnych KDO w Krakowie są zadowoleni z możliwości wymiany informacji i doświadczeń w ramach KDO, natomiast odczuwają niski poziom satysfakcji w obszarze opiniotwórczym, oceniając, że ich sugestie i opinie w niewielkim stopniu są uwzględniane przez UMK.

Ponadto Pani Aleksandra Latocha przedstawiła możliwości współpracy z fundacją, która może zorganizować na zamówienie spotkanie online z przedstawicielami KDO z innych miast w celu umożliwienia wymiany doświadczeń. Następnie przedstawiała ramy działania Krakowskiej Rady Pożytku Publicznego skupiając się na wyborach do kolejnej kadencji, które mają odbyć się w czerwcu. Fundacja BIS postawiła sobie za cel przedstawienie jak największej liczbie organizacji pozarządowych informacji o Radzie, o zbliżających się

wyborach, zachęcić organizacje do zgłaszania kandydatów a także wyrównać wiedzę i kompetencje nowo wybranych członków Rady.

Następnie głos zabrała Pani Anna Mirzyńska z Komisji Dialogu Obywatelskiego do spraw Młodzieży. Swoją wypowiedź zaczęła od przedstawienia programu Młody Kraków 2.0 realizowanego przez Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa, który dotyczy aktywnego uczestnictwa młodzieży w życiu miasta. Przedstawiła również ideę działających w Krakowie 3 „Pracowni Młodych” - miejsc aktywności młodzieży, w których młode osoby spotykają się i zagospodarowują je na potrzeby związane ze spędzaniem wolnego czasu, nauką, działalnością społeczną lub obywatelską. Opowiedziała także o najbliższym organizowanym przez KDO do spraw Młodzieży hackatonie „Mój wymarzony Kraków” - wielogodzinnym spotkaniu, na którym młodzież pod okiem mentorów pracuje nad rozwiązaniami konkretnych problemów - i zaprosiła członków KDO do spraw Przeciwdziałania Uzależnieniom do zgłaszania się do uczestnictwa w hackatonie w roli mentorów. Na koniec wspomniała o problemach, z którymi mierzy się KDO do spraw Młodzieży. Jednym z nich jest brak reprezentantów wszystkich obszarów dotyczących młodzieży, np. Ukrainy, niepełnosprawności czy wielokulturowości.

Po wystąpieniu Pani Anny Mirzyńskiej Pani Ewelina Startek z Małopolskiego Stowarzyszenie PROBACJA zadeklarowała chęć przystąpienia Probacji do KDO do spraw Młodzieży.

Ad e.

Po wystąpieniu Pani Anny Mirzyńskiej, przy braku wolnych wniosków, prowadząca posiedzenie Pani Katarzyna Pytko-Kielkowska zamknęła posiedzenie Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom.